

ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM

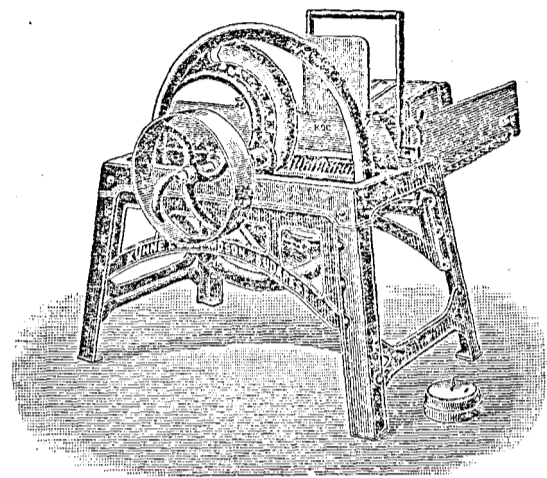
KOLOZSVÁR, 1908 Január 19

3. SZÁM.

RÜHNE E.

hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára

Mosonban

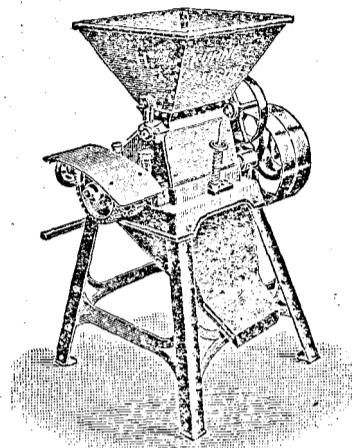

1672

elismert gondos kivitelemmel szállit:

szeckavágógépeket,
répavágókat, darálókat,
takarmányfüllesztőket,
**„TORNADO“ kukoriczszár-
tépőket, MORZSOLÓKAT,**
burgonyamosógépeket, teljes ta-
karmánykamra-berendezéseket

FŐRAKTÁR: BUDAPEST,
VI. ker. Váci-körút 57a. sz.
FIÓKRAKTÁR: DEBRECZEN és TEMESVÁR.

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakazalókat, Gőzokékat, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállit a legfőkételesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselők jutányos feltételek mellett felvétetnek.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar J... Hitebank

Részvénytár...
Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. (emelet.)
igen előnyös feltételű törlesztő kölcsön...
birtokok és városi bérház

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a...
telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszter...
zaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hi...
vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdő...
összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsön-
köznél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ugyanőköl
közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással
készséggel szolgál az

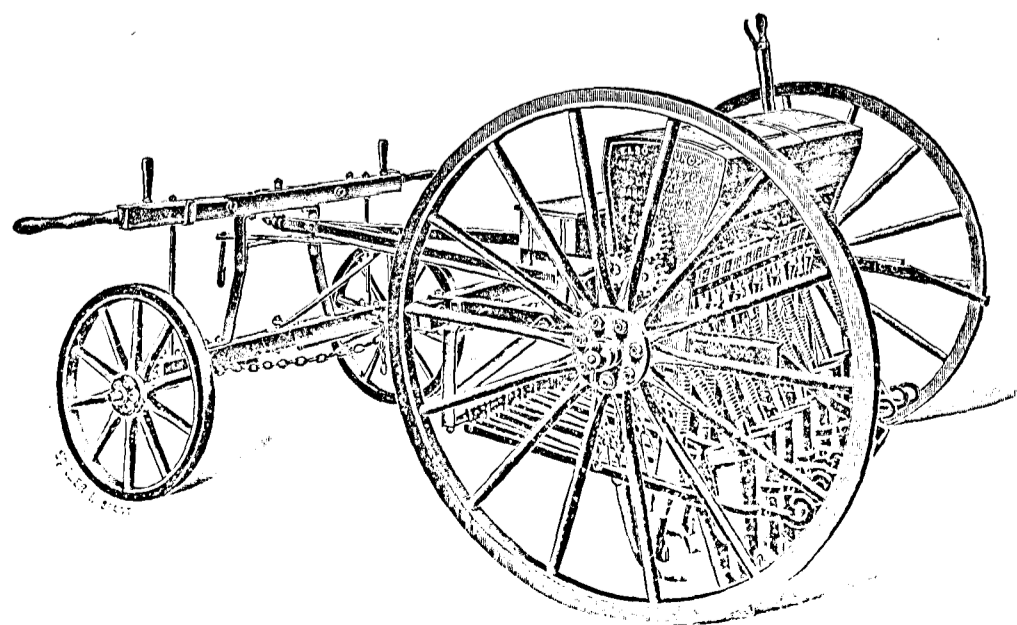
Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Teljes 100-as árfolyam.

Szabadalmazott LOSONCZI DRILL

a legjobb sorvetőgép!

Tolókerékrendszer
alsó- és felsővetésre.

Tessék leírást és ajánlatot kérni!
— Gazdáknak kedvező fizetési feltételek. —

Első

Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár
Basch és Tarján mérnökök Losoncz.

Kedvező alkalom!   **Huzás már október 5-én.**

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

1 és fél millió korona összegű fő- és melléknyereményekre játszhatik évi 3 húzában, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

- 14 havi részletfizetésnél havi . . . 9. – korona
- 16 „ „ „ . . . 8. – „
- 19 „ „ „ . . . 7. – „
- 23 „ „ „ . . . 6. – „
- 28 „ „ „ . . . 5. – „

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi árfolyamon 20. – K foglaló ellenében tetszés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

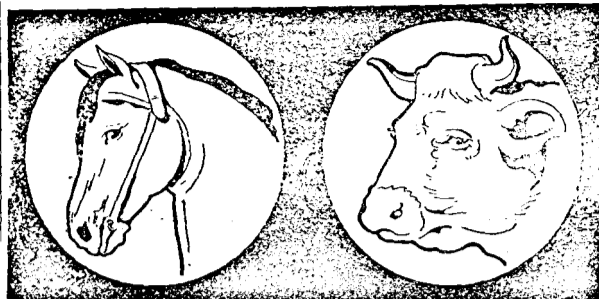
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,
Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

Huzások:

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel, június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel október 5-én, összesen 731.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy okvetlen nyer legalább 100. – K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegyet is adnak 30 – 40 K értékben, mely nyereményjegy az 1976. évig valamennyi húzáson játszik.

LOVAKAT ÉS SZARVASMARHÁKAT

legjobban lehet nyírni a **Stevart gyorsnyíró géppel.**

Ára: 90 korona.

1997

 Tíz évi jótállás!

Rudolf Krása Wien

VII. Kirchengasse: 335.

CLAYTON & SHUTTLEWORTHTM
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, konkóiozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1892

Fischer's
mindennemű nyomtatványok
szép és tiszta kivitelben
pontosan és olcsón
készít
Fischer's
Közhasznú Képgyártás - Művészetek
Budapest
Vásár-utca 12. szám
Videk- és vidékek részére
szállítottak

 Szuperfoszfát-műtrágyákat

a legolcsóbb napi árakon szállít a

„KLOTILD“ Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

**LOKOMOBILOK, GOZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMŰTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVANATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMENY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetéseket megújítását!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Az erdélyi gazdasági egylet egy éve. II.	25
Legelő hiány Kolozsmegye községeiben. — — —	26
Az istállók szellőztetéséről. R. B. N.	28
Az okszerű borkezelés fejlesztéséről. L.	29
Kisebb szakközlemények.	29
Egyleti élet:	
Meghívó.	30
Felhívás az E. G. E. tagjaihoz.	30
Kormányintézkedések.	30
egyes közlemények.	30
Írások.	

Az erdélyi gazdasági egylet egy éve.

(1907.)

II.

A mezőrendőrségi törvény újjaalakításának irányelvei tekintetében a kormánynak fontos javaslatokat tett. Elsőnek hangoztatta az egylet már a múltban, hogy a falusi közlegelők fenntartása, illetve azok újonuló létesítése első rendű közérdek.

A mezőgazdasági szeszipar érdekében többször élt felterjesztésekkel, amellyel foglaltatván állást, hogy a szeszfőzés kizárólag mezőgazdasági mellékiparág lévén, az első sorban, sőt lehetőleg: kizárólag a föld birtokosai részére tartassék fenn.

Az Orsz. Erd. Egyesület által kidolgozott tervezet alapján megvitatta és véleményét adott a legelő gazd. törvény-javaslat tárgyában.

Memorandumot dolgozott ki és terjesztett fel a gazda és cseléd jogviszonyáról szóló törvényjavaslatra vonatkozóan.

Bizottságot küldött ki a tőzsdereform kérdésében.

Alapos szakvéleményt adott a földm. miniszter részére az Erdélyben nagyban és kiviteli termelésre haszonnal termelhető alma, körte és szilva gyümölcs fajták tekintetében.

Javaslatot tett az ojtvány csemeték árának leszállítása és egy mezőszégi faiskola telep felállítása céljából.

A mezőgazdasági érdekképviselet szervezése tárgyában véleményt adott és részt vett a február 21.-i küldöttségben, mely a földm. minisztertől az érdekképviselet létesítését kérte.

Foglalkozott az új szövetkezeti törv. jav. tervezet tanulmányozásával.

Feliratokat intézett — tekintettel a takarmány-szűk évre — a takarmány kiviteli tilalom érdekében,

Ugyancsak feliratilag kérte a mezőgazd. szeszgyári takarm. mosléknak más állattartó. gazdák részére való eladhatási engedélyét.

Megkereste a katonai hatóságokat a végből, hogy a réteken és kaszálókon olyan időben, mikor az kiválóan káros lehet a termésre, katonai gyakorlatok ne tartassanak.

Ugyanoda többrendbeli javaslatot és véleményt küldött arra nézve, hogy — a mezei munkák idejét tekintve — mily időszakok alkalmasabbak az időszakos tartalékos fegyvergyakorlatok megtartására és, hogy az aratás érdekében mely időben volna hasznos az aratási katonaszabadságolás.

Felterjesztést intézett a földm. miniszterhez a szerb élő állatbehozatal engedélyezése ellen.

Memorandumokat, szakvéleményeket és kéréseket terjesztett fel az illetékes szakminiszterekhez még a következő tárgyakban:

Az erdélyi részben kívánatos új vasúti vonalak tárgyában, részletes és indokolt tervezettel.

A tagosítási szakértők minősítéséről és díjazásáról.

Az erdélyi birtokrendezésről.

A motorpetroleum adómentessége céljából.

A marhasó minőségének emelése és szállítási tarifájának mérséklése ügyében.

Az egy mázsás zsákoknak a forgalomból való kitiltása tárgyában.

Az erdélyrészi növénykísérleti állomás felállításának megsürgetése céljából.

Karakul juh fajta behozatala érdekében.

Az arankairtás ügyében és a vetőlóheremagnak nyitott zsákokból való árusítása tilalmazása irányában.

Miniszteri szaközvegeknek az egyletekkel való kapcsolata tárgyában.

A dohánybevéltási ellenőrök kinevezéséről.

A kiviteli juhturó hamisítása ellen teendő intézkedésekről.

A mezőszégi vízhiányról.

A kiviteli gyümölcs raktári apadásának hiv. megállapítása céljából.

Tanulmányozta és ülésben tárgyalta a folyó évben kivitelre kerülő folyamiszabályozási programot, különös tekintettel a Maros folyónak az előirányoztnál nagyobb mértékben való hajózhatóvá tételére.

Propagálta tagjai között a londoni magyar kiállítás eszméjét.

Pártolta az O. M. G. E. komlóértékesítési akcióját.

Vörös lóheremagot vásárlók

kisarankás áruért 160 kor.-ig

arankamentes áruért 170 kor.-ig

fizetek métermázsánként.

Mintát és ajánlatot kér az
eladó mennyiség közlésével

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése.

== BUDAPEST. ==

1002

Megjelent baromfitenyésztési osztályunk árjegyzéke

diszes kiállításban, számos ábrával.

A mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk.

Minden érdeklődőnek egyszerű
óhajra szívesen megküldjük.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

Előkészítette egy nagyszabású munkának, mely Erdély mezőgazdaságának mai stádiumát lesz hivatva megörökíteni — szerkesztését és kiadását.

Részt vett és képviseltette magát:

Az erd. birtokrendezések tárgyában jan. 3-án tartott ig. ü. min. ankéten.

A magyar polg. törvény tervezetét előkészítő bizottság ülésén.

A magyar gyáriparosok szövetsége által jun. 19-én rendezett kivándorlási ankéten.

A pécsi kiállítás kongresszusain és értekezletein.

A gazd. egyletek orsz. szövetsége működésében.

Az erdélyrészi komlószövetkezet működésében.

Az erdélyrészi országos borvizsgáló bizottságban.

A Kolozsvár város által összehívott húsdrágasági értekezleten.

A nem okl. gazdatisztek vizsgáin.

Képviseltette ezeken kívül magát minden szükséges alkalomkor, rokon egyesületek ünnepségein, és részt vett azok közcélú akcióiban.

Közvetítte, elősegítette és támogatta:

A gőzeke kulturának Erdélyben való terjesztését.

A hazai mezőgazdasági gépipar népszerűsítését.

Álami szőlő és gyümölcs ojtványok elhelyezését.

A gazdaközönség gépszükségletének kielégítését.

Nyocz kocsai katonai takarm. korpát tagjai részére 6'94 kor. árban.

A hazai gyümölcs külföldi exportját.

Gyümölcsfeldolgozó gépeknek kiadását a földm. minisztériumtól.

Katonai szükségleteknek direkt a termelő gazdáktól való beszerzését.

Titkári hivatala és hivatalos lapja utján állást közvetített és elhelyezett több mint száz gazdatisztet és altisztet.

Teljesen berendezte és felszerelte az egylet ez évben attilautcai új székházát.

Tellekparcellázási vállalatja ez elmúlt évben is a kellő eredménnyel járt. Az attilautcai negyed Kolozsvárnak máris egyik legszebb és legegészségesebb része lett.

Az egylet vagyoni állapota a lefolyt évben szintén örvendetes gyarapodást mutat.

*

Kötülbelül ennyi az, amit a tavalyi év munkájából kiemelendőknek tartottunk.

(-1.)

Legelőhiány Kolozsmegye közsegeiben.

Kolozsvármegye köztörvényhatósági bizottságának gr. Bánffy Miklós főispán elnökle alatt Kolozsvárt 1907. évi május havában tartott rk. közgyűlésén tanácskozás tárgya volt az általános drágulással kapcsolatban a hus-drágulás kérdése is s ennek egyik okát abban találták, hogy a gazdasági haszonállat létszám csökkent, így Kolozsmegyében 1904-ről—1905-re a szarvasmarhaállomány 7692 darabbal, 1895—1905 közt a sertésállomány 28000 darabbal, s a juhállomány 20 százalékkal fogyott.

Jelenvolt gazdák konstatálták, hogy az állatlétszám fogyást az általános és nagymérvű legelőhiány okozza s az, hogy sok községben, ahol lenne is elegendő természetes legelő, az oly elhanyagolt, hogy a szokásos állatlétszámot sem tudja eltartani! Erre Kolozsvármegye alispánja kér-

dést intézett a fősolgabírói hivatalokhoz, ahonnan beérkezvén a jelentések: csak véleményezés és tanácsadás okából az illetékes forum, az E. G. E. kolozsmegye gazdasági osztályához küldettek át. Ez már 1907 december havában tartott e tárgyban megbeszélést, de annyira megfontolandónak tartotta ezt a kérdést, hogy azt egy nagyobb albizottság elé utasította, mely bizottságot 1908 január hó 21-ére hívott össze gróf Bánffy Miklós főispán a szakosztály elnöke az alábbi meghívóval:

Az élelmi cikkek általános drágulásával szakosztályunk 1907. évi december hó 18-iki ülésén foglalkozván, a húsdrágulás egyik okául az találtatott hogy Kolozs megye sok községének alig van közlegelője, vagy kevés, s ami van is, igen elhanyagolt állapotban van — amint azt az alispáni hivatal felhívására a járási solgabírák erre vonatkozó jelentéseikben kimutatták Ezen jelentések, illetve a községi legelőhiány megszüntetésének megbeszélésére, illetve javaslatételre szakosztályunk egy bizottságot küldött ki, melynek tagjait Cimedet is megválasztván, felkérjük sziveskedjék januárius hó 21-én d. u. 3 órára Kolozsvárt, a megyeház kis termében tartandó bizottsági ülésen megjelenni és eszmecsere útján fenti fontos ügy megoldását elősegíteni.

A szakosztály fentjelzett ülésen felmerült javaslatok tuloldalalon közöltetnek: de új javaslatétel is lehetséges.

Kolozsvár, 1908 január hó 11-én

Megbeszélendő eszmék, javaslatok:

1. Miként lennének a mostani kolozsmegyei községi közlegelők elhanyagolt állapotukból kiemelhetők, javíthatók, rendezendők? Nem lenne-e célszerű a földmiv. Miniszter Urat megkérni, hogy egy legelőrendező bizottságot szervezzen Kolozsmegye részére?
2. Ott ahol legelőhiány van — miként lehetne a szomszédos nagybirtokból alkalmas területet bérelni? — vagy valamelyik pénzintézet bevonásával ugyan csak a szomszéd nagybirtokból legelőrészt vásárolni?
3. Ha a község közelében nincs eladó közp. vagy nagybirtok, nem lenne-e a szakosztály feladata, hogy államsegéllyel járási közlegelőket állítson fel — legalább növédekállatok részére?
4. Miként kellene és lehetne a közbirtokossági és községi közlegelőket hosszabb időre ieközni, a felosztás alól kivonni, s miként lehetne azokat rendszeres törvényhatósági felügyelet alá helyezni?
5. Erdős vidéken miként lehetne a községi vagy közbirtokossági erdőkből arra alkalmas területeken közlegelőket szervezni — de az erdőtörvény határain belül?

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TÁRCAJA.

Tanulmány-utazásom az észak-amerikai Egyesült-Államokban.

Irta: Dr. Hoffmann Ferencz.

Ha a magyar állam közgazdasági fejlődését figyelemmel kísérik, el kell ismernünk, hogy az utolsó korszak bámulatra méltót produkált: minden téren óriási haladás konstátálható, minden irányban a fejlődés erőteljes eszközei munkálkodnak a sikeren. Már látjuk beteljesedni a legnagyobb magyar azon jóvondolását, hogy: „Magyarország nem volt hanem lesz“. A százados pangást felváltotta a céltudatos, erőteljes munkásság s gazdasági és kulturális téren előállt az az eredmény, mely előtt a külföld is bámulattal adódik.

E fokozatos és a legszebb jövőt ígérő közgazdasági haladásunkra rendkívül súlyos csapást mért a tengerentuli kivándorlás, mert a termelés egyik legfontosabb tényezőjét, a munkát bénítja meg az által, hogy a munkaerőt elvonja a hazai termeléstől.

A tengerentuli kivándorlás nyomasztó voltát egész Európa érzi, de sehol nem származik abból a politikai, közgazdasági és tár-

sadalmi életre annyi káros következmény, mint éppen hazánkban, hol az a nemzetiségi konsolidáció és a magyar állameszme kiépítésének kérdését is a legközvetlenebbül érinti.

Könnyen érthető tehát, hogy napjainkban a kivándorlás kérdésével oly széles körben foglalkozunk.

A kivándorlás hátrányait elsősorban megéreztek mi mezőgazdák, mert a kivándorlók zömét mezőgazdasággal foglalkozó napszámokok, cselédek, parasztok és kisebb gazdák képezték.

Legutóbbi idő óta pedig legjobb iparos munkásaink köréből szedi áldozatait a kivándorlás, minek folytán az fejlődő iparunkra és kereskedelmünkre is károsan vissza hat és pedig annál inkább, mert a kivándorlás különösen 1898 óta évente folytonosan növekedett, úgy, hogy 1907 június végéig 980,080 ember vándorolt ki csupán Amerikába.

Ezen nagyarányú kivándorlás politikai szempontból is kimondhatatlan kár, mert hazánk különben is a gyér népességű országok közé tartozik. Jóllehet népességünk az utóbbi évtizedben évente 1%-al emelkedett — s így Ausztria 0.93% szaporodását felülmultra — mégis a népesség növekedése a kivándorlás következtében hirtelen megállott. Már pedig

közgazdaságilag fejlődő államban, mint amilyen hazánk is, a haladás legfőbb tényezője a sűrű népesség. Mert a népesség szolgáltatja a munkaerőt, a nemzeti munka fokozása pedig a nemzeti vagyon gyarapodásával jár.

Népességünk legcsekélyebb emelkedése hatványozottan fokozza az állam erősségét úgy politikai, mint gazdasági téren, viszont népesség apadása fokozott mértékben veszélyezteti a haladást.

Éppen azért a kivándorlás hazánkban egész más elbírálás alá esik, mint pl. Németországban, hol az évi születések száma az évi halálozások számát évek hosszú sora óta több mint 1/2 millióval haladja meg.

Azért míg Németországban a kivándorlás valóban szükségesnek mutatkozik a feles számú népszaporulat lecsapolására, addig a kivándorlást hazánkra nézve súlyos veszteségnek mondhatjuk, melylyel szemben az a megtakarított pénz, mit a kivándorlottak haza küldenek, vagy magokkal hoznak, kevés anyagi kárpótlásnak mondható, annyival is inkább, mert a kivándorlás legjobb munkaerőinket vonják el. Ezt a munkaerőt a haza, a társadalom nagy költséggel neveli fel gyermekkorától fogva s mikor elkövetkezik a productív kor, melyben a drága munkaerő ka-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg szakszzerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

Jegyzet. Legelőhiány van: M-szentmihálytelke, Lompérd, Septér, Kőbölkut, N-Nyulas, Komlód, M.-Kecsed, Viz-olya, M.-Szilvás, M.-Nádas, Méra, Pappfalva, Bács, Mákó, Korod, M.-Gorbó, Egeres, Mócs, Száva, Gyulatelke, Báos, Tancs, Faragó, Kisfülpös, M.-Erked, O-Solymos, Barátfalva, Szászfenes, Tótfalu, N.-Kapus, Sztolna, M.-Fenes, Magura, Marisel, Kissármás, Báld, M.-Szombattelke, Uzdiszentpéter, Tuson, P. Szentmihály, Drág, Ugrucz, Szilvás, Topaszentkirály, Vásártelke, Ördögkeresztúr, Adalin, Daál, N-Petri, Tamásfalva, Tóttelke, Dank, Magyaragysombor, Szentmarja, Zutor, Kendermál, Kide, Bádok, Pata, Ajton, Fejérd, Szamosfalva, Dezmér, Rőöd községekben.

A vármegye minden vidékéről hivatnak meg a birtokosság minden kategóriájából, elméleti és gyakorlati szakérték, kiknek a községi legelőkérdésben hivatottságuk van.

Mint a lapok időnkénti tudósításaiból olvassuk, Darányi földmivelésügyi miniszter a községi közlegelőkről s legeltetésről új rendtartást dolgoztatott ki: talán nem végez hiábavaló munkát Kolozsvármegye törvényhatósága, illetve a kolozsvármegyei gazdasági osztály, ha megvizsgálja községeinek legelőbirtok ügyeit, s ha olyan módokat igyekszik találni, amelyekkel a községi legelőhiányokon segíteni lehetne?

Elsősorban parancsolólag lép fel az, hogy az 1894 évi XII. t.-cikknek a legeltetésre vonatkozó szakaszai községeként végrehajtsanak. Kolozsvármegyében Dózsa Endre alispán erélyes intézkedései következtében már a legtöbb község megalkotta a legeltetési rendszabályokat: most már csak végre kell azokat hajtani és betartani. Nagyon primitív követelmény a legelők karbantartása, tisztogatása. Valamikor, nem is régen, majdnem évenként erre a célra meglehetősen mozgatni a községi közert! Ma a törvény is a tüskeirtást majdnem a legeltető pásztor csoroszlyásbotjára bizza. Itt biz egy kis szolgabírói erőszak nem fog ártani — csak „egyszer“ minden

évben — s több haszon lesz belőle, mintha a Jucn pásztor felfogadása napján elrebegi a szinte meghatározható fogadalmat: Én, N. N. községben alkalmazott pásztor! (Notabene megegyezve, hogy mégis nagy ereje van a törvénynek, mert még a nemrég híres Kukuricza Jancsi is így kezdi a nationaléját: *Én, a pásztorok királya*.) . . .

Ha a községi közert megmozdul a legelőtisztogatás érdekében, úgy igenis feljök nyulhat a hatósági segítőkéz: füvetes felújítás, vizmosás és part kötés, kutak csorgók, itatók stb. beállítása formájában ahogy azt a székely akció végzi a maga vidékén! Ennyi az első ponthoz.

Már sokkal fontosabb a valóságos legelőhiány rendezése: a hiány csak bérletek, vételek útján lehetséges. Új törvény erejével kikötendő, hogy tagosítás esetén a legbelterjesebben kezelt szász falu közlegelője sem osztható fel! S ha egy-egy község mint olyan a szomszédos nagybirtokból készül egy részt községi legelőként megvenni: úgy egy állami, erre alkalmas szervezettel megkönnyíteni és gyorsítani kellene az ilyen fontos közgazdasági adásvévést!

Ahol meg már semmiképpen sem lehetne új közlegelőt csinálni, ott talán némileg célravezetőek lennének a régen divatba volt csikólegelők mintájára, járási vagy körjegyzőségi *növendékállat-legelők* szervezése, és e téren a szakosztálynak lenne tennivalója.

Megfontolás tárgyává kell tenni erdős vidékeken a legelő-erdők rendezésének ügyét, Az erdők sokirányú hasznát mindenki belátja, de ha helyenként s okkalmóddal legeltetéssel is lehetne azokat hasznosítani: az egész közgazdaság hasz-

nára lennének ezirányu alkalmas intézkedések!

A régi legelőtörvénnyel is el lehetett volna kerülni a ma égető legelő kérdést: ha ember, idő és mód adódott volna a törvény egyszerű szabályainak a végrehajtására. Végrehajtja a községi előljárásság s ellenőrzi a járási hatóság. Igen ám, ha nem lenne ezer fontosabb elintézendő aktája az iroasztalán, semhogy ő évenként egyszer végig sétálja vagy lovagolja községeinek közlegelőjét: hát betartja-e a „pásztorok királya“ azt a bizonyos „ünneplés fogadalmat.“

De hagyjuk el Kolozsvármegyét és nézzünk végig az erdélyi részeken. A szász községek kivételével ritka helyen van gazdasági rendtartás községeinkben, munkával tulhalmozottak a jegyzők, egyszerű naiv emberek a bírák, esküdtek, elzárkózott a földesur, magasan járó a pap s hiperidealista a tanító orvos, patikus stb. nadrágos ember. Senkisem ér reá törődni a falu gazdasági bajaival! Azt hiszem, ott ahol már ennyire beállott az apathia: ott közbe kell lépnie az államnak, az ő közgeivel.

A mai viszonyok mellett nem marad egyéb, mintha az állam a községek állattenyésztése érdekében reáteszi kezét a községi legelőkre. Készüljön el az új törvény, kössön ki valamely kívánalmakat a községgel szemben a közlegelő érdekében, s ha azt X. Y. Z. község nem teljesíti vagy nem teljesítheti, állítsa oda legközelebbi közegét, mint állambiztost, felügyelőt s az hajtsa végre a törvényt. Sajnos, hazarésünkben vissza kell esnünk az absolutismus némely hasznos intézkedésére.

Ki, mi legyen hát ez a végrehajtási faktor? Az orsz. erdészeti együletben, kap-

matokat hozhat, akkor azt a hazai termelés nélkülözni kénytelen. A kész munkaerőt Amerika használja.

Igy a legkitűnőbb munkaerő távol idegenben termékenyíti a földet, az ipart, gazdagítja a népet, annak gyümölcseit idegen nemzet élvezi.

Magyar munkával termelt ipar cikkek özönlnek be, melyeknek sem gazdasági, sem államalkotó ereje nem közelítheti meg a kivándorlottakét.

A kivándorlás okozta nagy veszteség elleni védekezésben kutattam mindenekelőtt az okokat, melyek ezen káros jelenséget szülik. Óvakodtam azonban vizsgálódásaimat nagy területre kiterjeszteni, mivel az indító okok gyakran szomszédos községekben is mások és mások, minélfogva általánosításnak helye ritkán lehet.

Röviden a kivándorlás okai jelenkorban tulnyomó részt gazdasági természetűek. Igy a magas földárak, kedvezőtlen földbirtok elosztás, az alacsony munkabérek, nagy adóteher, munkahiány, elemi csapások. Ezen okokon kívül a kivándorlók egy nagy része

pusztán csak a kivándorlási ügynökök rábeszélései és csábításai foityán, a hirtelen és könnyű meggazdagodás vágyától hajtván indulnak utnak anélkül, hogy megélhetési viszonyaik az előbbihez képest rosszabbodtak volna.

Gyakran példáját látják, még gyakrabban hírét hallják a ismerősök szerencséjének s ők is elindulnak a tömeggel.

De nemcsak hazai, hanem az egész európai kivándorlásnak is legnagyobb részét az északamerikai Egyesült-Államok fogadják be. 1900 óta évenként fél millió embernél több vándorolt át Amerikába, minek folytán az Unió lakossága 1906-ban 93 millió volt az összes birtokokon, ami 1910-ig könnyen 100 millióra emelkedhetik.

Ugyanakkor, midőn a kivándorlás belső okait vizsgáljuk, ne feledkezzünk meg annak külső okairól sem, vagyis azon ország, vagy világrész gazdasági, társadalmi és politikai állapotairól sem, hova a kivándorlás lecsapolja a népáradatot, mert a hazai és külföldi viszonyok összességé mondható a kivándorlás coefficientjének, ettől függ a kivándorlás iránya, mértéke és jellege. Ezen óriási mérveket

öltött bevándorlás hallattára önként felvetjük magunknak azt a kérdést, hogy hova fér el az a temérdek bevándorló, van-e számokra hely? konnan veszik a tőkét a fokozott termeléshez és hova teszik azt a temérdek jószágot, miket az emberek és gépek milliói előállítanak?

Mindezekre megtaláljuk a feleletet az amerikai viszonyokban és a capitalista, vagyis a nagytőkével való termelésben.

Az egyes termelési tényezők közreműködésének aránya a gazdasági életben, mindenkor annak fejlődési fokától függ. A fejlődés legkezdetlegesebb korszakában a természet, míg magasabb fokán a munka képezi a termelés legfőbb tényezőjét. A gazdasági fejlődés legmagasabb fokán pedig hosszas kitaró és ügyes munka és takarékoság által felhalmozott *tőke* képviseli a legfőbb termelési tényezőt.

Ezen capitalista termelés sehol a világon nem érte el fejlődésének azon magas fokát, melyet az napjainkban az Egyesült-Államokban elért.

(Folytatjuk.)

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelölő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

csolatban a legelő erdők kérdésével tárgyalta ezt a kérdést is, nem-e lehetne az ország közlegelő ügyét is belekapcsolni az erdészeti adminisztrációba. Azt hiszem, a gazdák féltékenységén mulik ez egyrészt.

Ma a kerületi állattenyésztési felügyelők elméleti teendője a községi legelőügy. Ők küldetnek ki szakértőket, ha valamely község a legelőfelosztás engedélyezését kérelmezi! De még talán ezt se győzik, hiszen 2—3 vármegyénk van.

Hát itt van a legujabban és pompásan szervezett m. kir. állatorvosi kar: minden járásban van egy s főnökük a megye székhelyén a törvényhatósági állatorvos. Az 1884: VII. t.-c. megfelelő paragrafusai már is biztosították nekik a legeltetés körül némely fontos teendőket. Hát az új legeltetési törvényben bizatnának meg egészen a járásuk községeiben levő közlegelők adminisztrálásával — függetlenül a tulajterhelt munkájú főszolgabirótól, de egyenesen a törvényhatósági állatorvos, illetve a miniszterium ellenőrzése mellett végérvényezik a közlegelők adminisztrációját: azonban fakultative! Amely község eleget tesz a törvény követelményeinek, ott csak az ellenőrzést végezzék; amely község azonban nem bírja adminisztrálni a maga közlegelőjét, oda állítsa az állam az ő emberét teljes hatáskörrel: s a végrehajtásban tanácsára statarialisan járjon el a törvényhatóság.

Lehet hogy bizonyos autonomikus jogkört sért ez az eszme, másoldalról talán szolgálati fensőbbiségek negligálása következhetik be, némely helyeken talán a hivatalos féltékenység erősödik ki... s nem tudom még milyen gyarló ember személyes okok vethetők eszmém ellenébe: de azt látom, tapasztalom, tudom, hogy a vármegyék, a gazdasági egyletek s leginkább az állam minden jóra való működésének, intézkedésének, milliós költségeinek dacára is a pár év előtti állapot összeírás alkalmával a depekoratio constatáltatott, különösen hazarészünkben; s ha mégis van egy bizonyos nagy létszám egy-egy községben, ott a minőség, a tenyészirány, az állati haszon kihasználás sok-sok esetben kifogásolható csak azért, mert a közlegelő elhanyagolt, burjános, vízfakadásos s azon az uton van: hogy kopárossá válván, csakugyan méltán kerülhet az erdő-törvény rendelkezései alá: a beerdősítés szempontjából.

Hát talán erről is lehetne szó a januárius hó 21-én Kolozsmegye székházában tartandó fontos értekezleten?

—r—s.

Az istállók szellőztetéséről.

Az istálló jó levegőjének és az istálló alapos szellőztetésének fontosságára évek sora óta a gazdakörökben növekvő figyelmet fordítanak, ami leginkább abból következtethető, hogy a gazdasági szaklapokban e tárgynak számos hasábot szentelnek.

Noha a gyakorlati gazdák tapasztalataikból számos áldásos tanácsot adnak e tárgyra vonatkozólag, mégis óvaintjük a gazdatársádalmat attól, hogy ezeket az egyes esetekben alkalmasnak bevált tapasztalatokat általá-

nos érvényre juttassák és az egy istállóra alkalmazott szellőztetési eljárást az összes istállókra nézve egyedül helyesnek nyilvánítsák. mert, ezek rendszerint nem hódolnak a zárt helyiségek szellőztetése általános alapszabályainak.

A berendezés egyszerűsége a legtöbb esetben a hatás biztosítékául szolgál, mivel ez kevés igényt emel kezezésében. Az ablak- és ajtónyitás, e legegyszerűbb szellőztetési eljárás mellett, amely enyhe időjárásban teljesen megfelelő, télre és zivataros időre, midőn az ablakokat és ajtókat nem szabad kinyitnunk, más szellőztetési berendezésekről kell gondoskodnunk, amelyek a vihartól és zivatartól függetlenül, éjjelen át is az istállót friss levegővel ellátják. De mivel egy ilyen irányú szellőztetés a hideg időszakban sokkal fontosabb, mint nyáron, így az istálló meleg levegője és a hidegebb külső levegő közt levő hőmérsékleti különbségben a legegyszerűbb eszköz áll rendelkezésünkre az istálló levegőjének állandó megújítására.

A meleg forrása az istálló alsó harmadában terül el és azt a meleg állati testek és az isállótrágya bocsájtják ki. Ezáltal az istállóban alúlról fölfelé légáramlat indul meg. E természetokozta légáramlat felhasználása arra indított, hogy a megmelegedett levegőt a mennyezet kéményén kivezetjük és a külvilág hidegebb levegőjét oldalrészeken bevezetjük.

Hogy e nyílások közvetlenül a padló felett, vagy pedig az ablak könyöklőjén vannak-e, az nem annyira fontos; a fő az, hogy kellő mennyiségű levegő hatolhasson be, amire még a falak légátbocsáthatása és az ajtók és ablakok nem szoros bezárása is befolyással vannak. Az ablakdeszkák magasságában elhelyezett nyílásokon behatoló levegő nagyobb súlyánál fogva lefelé száll; lassanként felmelegedve ugyancsak a kürtő felé tódul. Ha a specifikusan súlyosabb gázokat, mint a kénhidrogént és szén-savat tekintjük, nem kell félelembe esnünk; ezek a gázok ugyanis rögtön összevegyülnek az istálló levegőjével és azzal együtt szállnak felfelé.

Az istálló teteje alatt levő szellőztető nyílások szintén igen fontosak és nagy befolyással bírnak. Minthogy ezek az istálló egyik oldalán friss levegőt vonnak be és azt a más oldalon kibocsátják, úgy a levegő megújításánál közreműködnek, mivel az istálló levegőjénél jóval nedvesebb légáramlatot hoznak be és ezáltal megakadályozzák a mennyezetet a csepegő lecsapódások megalakulását.

Ha pedig az említett szellőztetési berendezések dacára a mennyezetet mégis mutatkoznak nedvesség, úgy a hiba a nem elegendően meleg tetőn vagy pedig abban keresendő, hogy a légáramlat nem megfelelő, azaz más szóval, hogy az elvezető kémény nem működik hathatósan.

Visszatérve a kémény hathatóságára, azt mondhatjuk, hogy annak a padlásban eszkozilendő melegentartásáról gondoskodnunk kell. A szálas takarmányt tartalmazó padlásokon a kéménynek takarmánnyal való beburkolása szolgál e célra, magtárban pedig a kéményt melegtartó anyaggal kell okvetlenül körülvennünk. Ha masszív tetőkön a kémény is tömör anyagból pl.: betonból készült, akkor a kéménynek kellő melegentartásáról okvetlenül kell gondoskodnunk, esetleg egy szűkebb kéménynek beépítése és az akna

külső és belső falai között egy melegtartó anyagnak a berakása által.

Sokan a szűkebb és tágabb kémények hatékonyságának mérlegelésénél tévesen azt hiszik, hogy a szűkebb kémények azért valnak be jobban, mivel ezekben erősebb a lég-huzam.

A hatékonyság megítélésénél csupán arra kell figyelni, hogy milyen levegőmennyiség távozik el az istállóból egyenlő időközökben a kéményen át. Míg egy m.³-nyi levegőnek egy 100 cm.² átmetszetű kéményen egy másodperc alatt való elvezetéséhez a levegőnek $\frac{1000000}{10000} = 100$ cm. = 1 méternyi sebessége szükséges, addig ugyanazon levegőmennyiségnek, ugyanazon idő alatt egy 20 cm.²-nyi kéményen való elvezetésének másodperci sebességének $\frac{1000000}{400} = 2500$ cm. = 25 m.-nek kell lennie. E számokból is kitűnik az, hogy ha kisebb átmérőjű kéményeket választva, ugyanazon hatást akarjuk elérni, akkor a kémények számára legtöbb esetben növelni kell, mivel különben fentebb említett másodpercnyi sebesség, mechanikai segédeszközök felhasználása nélkül, nem volna elérhető. Oly energikus levegőváltoztatásra, mint azt a fentebb említett számok követik, épen nincs szükség; a leirt összehasonlítással csupán a szűkebb és tágabb átmérőjű kémények hatásának viszonyát akarjuk kimutatni.

Az istálló levegőjének oldalfal nyílásokon való kivezetése nem ajánlatos, mivel az állandóan lecsapódó nedvesség és az ezekben lévő kén- és salétrom képződmények a falat rövid idő alatt megromlaltatják. De ezeknek az alkalmazása azért sem jár elégséges hatással, mivel e levegőelvezető nyílások a hideg külfalakban vannak elhelyezve és így az istálló levegőjének felfelé való szállását megakadályozzák. Némely esetben azonban ezen eljárás is helyénvaló, amire a mellékkörülmények, mint az istálló nagysága és alaprajza, a falak fekvése, a szél iránya vannak bahatással. A legtöbb azonban az, hogy az alkalmazott szellőztetési készülékeket szorgalmas gondossággal kezeljük. A legpraktikusabb berendezés is hatástalanná lesz, ha helytelenül kezeljük, míg a nem annyira célszerű készülék jó eredményt fog felmutatni, ha gondosan kezelik.

Számos tapasztalat nyomán azt állítjuk, hogy a mennyezetet épített gőzelvezető kémény, a mennyezet alatt az oldalfalakon épített lég-elvezető nyílások és az ablakönyöklőn elhelyezett légbevezető csövek, amihez még a billenő ablakszárnyok is járulnak a szellőztetésre legalkalmasabb berendezés, természetesen feltéve, hogy a kémény tágassága, a nyílások és a csövek célszerűen lettek választva. A berendezésnél az istálló alakjára és a helyi körülményekre is tekintettel kell lennünk. Említett intézkedéseinek azonban csakis akkor eredményesek, ha az istálló falai és mennyezete már szárazak és az istálló még elég meleget tart. A nedves istállópárak harmatpontja nem csak a hőmérséklettől, hanem a páramennyiségtől is függ. Állandó és helyes szellőztetésnél a levegőváltoztatás annyira szabályozható, hogy a harmatpont nem következik be, feltéve azonban, hogy a mennyezet elég meleg és nem nyújt alkalmat az út érintő istálló-levegő gyors és nagyfokú lehűlésére.

R. B. N.

Az okszerű borkezelés fejlesztéséről.

(Befejező közlemény.)

A vincellériskolákon és az állami szőlőtelepeken kívül tehát a törvényhatóságok, községek, gazdasági, szőlészeti és borászati egyesületek, szövetkezetek vagy hegyközségek szőlőiben, sőt egyes birtokosoknak e célra alkalmas szőlőiben is tarthatók mintaszürettek. Bárhol tartatnak is mintaszürettek, ezeknek vezetése s ezzel kapcsolatban a megfelelő gyakorlati oktatás nyújtása mindenestre az állami szakközegek feladata, kik ezen teendőket az illető szőlő tulajdonosára nézve teljesen díjtalanul, illetőleg az állam költségén végzik. Hasonlóképpen az állam viseli a szüreteléshez szükséges s a kincstár tulajdonát képező szüretelési gépeknek és eszközöknek a helyszínére való szállítási költségeit, valamint a visszaszállítási költségeket is. A szőlő tulajdonosát tehát csak a szüreteléshez szükséges munkások (napszámok) díjazása terheli.

Ilyen mintaszüret a folyó év őszén tizenkét helyen tartatott, úgymint: Tarcalon, Egerben, Berekszászon, Pozsonyban, Tapolcán, Pécssett, Bihardiószegen, Ménesen, Miskolcon, Nagyenyeden, Celnán és Kecskeméten. Ezen mintaszürettek iránt általában élénk érdeklődés mutatkozott s nagyon kívánatos, hogy szőlőbirtokosaink — saját érdekükben — jövőre is minél nagyobb számban vegyenek részt a mintaszüretteken s iparkodjanak az ott szerzendő ismereteket saját szőlő és pincegazdaságukban hasznosítani.

Az okszerű borkezelés terjesztésére és fejlesztésére hathatós szolgálatot teljesít az 1901 ik évben Budafokon létesített m. kir. pincemesteri tanfolyam is. Ezen tanfolyamról évenként tizenöt-húsz szakszerűen képzett pincemester kerül ki, akik a borkezelésen kívül a szőlőmivelés minden ágában is teljesen ki vannak képezve, mert a pincemesteri tanfolyamra csak olyan egyéneket vesznek fel, akik valamelyik két éves hazai vincellériskolát már sikeresen elvégezték.

Emellett a budafoki pincemesteri tanfolyam igazgatósága a tanfolyam helyiségeiben évenként két hétre terjedő időleges tanfolyamokat szokott tartani és pedig külön a nagyobb szőlőbirtokosok, külön a kisgazdák és vincellérek s külön a lelkészek és néptanítók részére. Ezen tanfolyamokon két heti idő alatt naponként négy órán át tartanak részint elméleti előadásokat, részint a pincemesteri tanfolyam pincéjében végrehajtott borkezelési gy-

akorlatokat s ezen két heti idő alatt amennyire a rendelkezésre álló idő engedi, az oktatás kiterjed az okszerű borkezelésnek lehetőleg minden fontosabb mozzanatára, a pince és présház helyes berendezésének s a legjobb borkezelési eszközöknek és gépeknek s azok kezelésének megismertetésére stb.

Nagyon kívánatos, hogy ezeken a két hetes tanfolyamokon minél többen vegyenek részt. A részvétel teljesen ingyenes s a pincemesteri tanfolyam igazgatósága készséggel nyújt bárkinek felvilágosítást arról, hogy a kéthetes időleges tanfolyamok mikor tartatnak. Ez különben hírlapi úton is közé szokott tétetni annak idején.

A pincemesteri tanfolyam igazgatósága levél útján is készséggel nyújt felvilágosítást és tanácsot a hozzáfutó szőlőbirtokosoknak minden borászati szakkérdésben.

Az okszerű borkezelés terjesztése szempontjából azonban gyakorlatilag legfontosabb a vándorpincemesterek intézménye, amely minden hazai termelőnek módot és alkalmat nyújt arra, hogy saját pincéjében levő borait megfelelő helyes kezelésben részesítse.

A budafoki pincemesteri tanfolyamnál ugyanis állami vándor pincemesterek vannak alkalmazva, kiknek az a feladatuk, hogy a szőlőbirtokosok kívánságára, az illetőkhöz kiszálljanak, azoknak boraik kezelésére nézve a szükséges utbaigazításokat megadják, sőt a szükséges borkezelési munkákat (fejtés, derítés, szűrés, palackozás stb.) a termelők pincéiben végrehajtsák, vagy saját jelenlétükben és saját felügyeletük alatt végrehajtsák s az illető szőlőbirtokosok vincellérjeit vagy más alkalmazottait a szükséges borkezelési munkálatok helyes végzésére ott a helyszínén gyakorlatilag betanítják.

Ez idő szerint hat ilyen vándorpincemester van s azoknak, akik vándorpincemestert óhajtának igénybe venni, ez iránt a pincemesteri tanfolyam igazgatóságához, Budafokra kell fordulniok.

Azelőtt a vándorpincemesterek napibéren felül az utiköltséget is a termelőnek kellett viselnie; a folyó év tavaszán azonban a földmivelésügyi miniszter — oly célból, hogy a vándorpincemestereket s szőlőbirtokosok minél többen és minél gyakrabban igénybe vehessék — az utiköltségeket az államkincstár terhére vállalta el, úgy hogy a termelőknek csupán a vándorpincemester ellátásáról (lakás és élelmezés) kell gondoskodniok s ezenfelül három korona napibért kell neki fizetniök.

Végül megemlítjük, hogy az állami vin-

cellériskolák igazgatóságai (Bihardiószegen, Egerben, Kecskeméten, Ménesen, Nagyenyeden, Pozsonyban, Tapolcán és Tarcalon), továbbá az állami szőlészeti és borászati felügyelők (Budapesten. VII, Murányi-u. 61. sz., Szegszárdon, Pécssett, Csáktornyan, Pápán, Sopronban, Nyitrán, Esztergomban, Balassagyarmaton, Miskolcon Munkácsón, Szatmáron, Szilágyosmón, Fehértemplomban, Szabadkán, Nagyenyeden, Dicsőszentmártonban és Marosvásárhelyen) szintén készséggel adnak felvilágosítást és tanácsot azoknak, akik hozzájuk fordulnak, a szőlő- és borgazdaságra vonatkozó minden szakkérdésben.

Az előadottakból látható, hogy minden mód és alkalom meg van adva arra, hogy a szőlőbirtokosok boraik helyes kezelésére a szükséges szakismereteket elsajátíthassák, illetve boraik kezelését szakértő állami pincemesterek felügyelete alatt végeztessék.

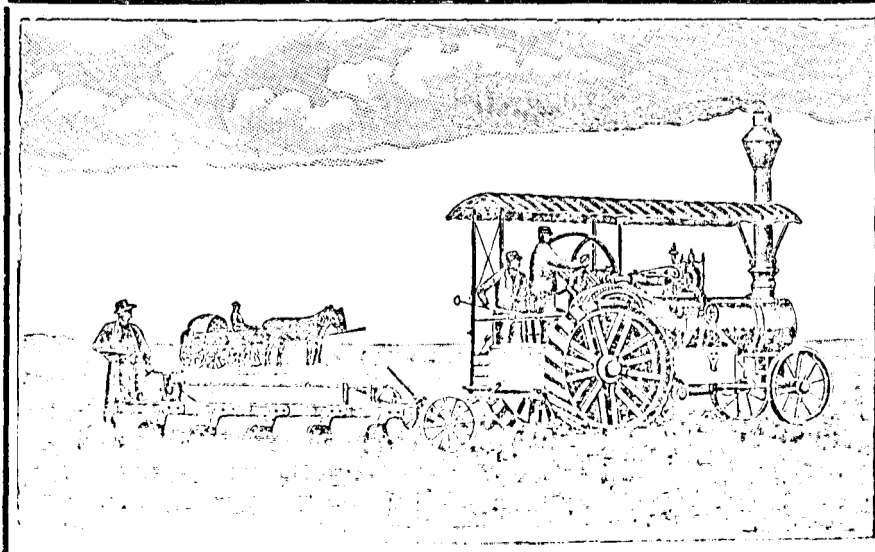
Vajha két kézzel és minél számosabban ragadnák meg ezt az alkalmat! Ezzel nemcsak saját érdekükben cselekednének, amelyben boruk jobb, értékesebbé lenne, tehát magasabb áron is lenne eladható, hanem hathatósan közreműködnének arra is, hogy a magyar bor az utóbbi években megingatott régi jó hírnevét visszazerezzék, a külföldi piacokon könnyebben vehesse fel a versenyt más országok boraival és újra elfoglalja ott az őt méltán megillető helyet.

Ennélfogva a törvényhatóságok, gazdasági, szőlészeti, borászati egyesületek, továbbá a hegyközségek, sőt a közigazgatási tisztviselők s a néppel közvetlenül érintkező néptanítók is feladatuknak kellene hogy tekintsék, különösen a szőlőmivelés szempontjából fontosabb vidékeken, hogy e tekintetben a szőlősgazdákat kellőleg tájékoztassák és saját hatáskörükben szintén iparkodjanak odahatni, hogy a hazai szőlőbirtokosok körében az okszerű borkezelés minél jobban tért foglaljon.

L.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Hogyan vizsgálhatjuk meg a burgonyát, hogy jóízű-e?** A burgonyát a laikus közönség alig tudja meghatározni, illetőleg arról megállapítani, hogy tulajdon képen jóízű-e vagy sem. Különösen a tavasz végén, a mikor még nincs új burgonya s a tavaszi csirázni kezd, áll dilemma előtt a vásárló közönség. Pedig hát a burgonya jószágáról és ízéről könnyen meggyőződhetünk az által, hogy egyet közülök kiválasztunk, azt kettévágjuk s az elvágott részeket jól összedörzsöljük. Ha a levágott, illetőleg kettévágott burgonyadara

UJI Egygéprendszerű gőzzántás UJI (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1903

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

bok jól összetapadnak s a dörzsölés által egy kis hab is keletkezett a szélen, akkor a burgonyafajta jó és bátran megvásárolható. Ellenben, ha azt tapasztalnánk, hogy a hab helyett vizet sajtolunk ki akkor az a burgonyafajta rossz, vizes és kellemetlen ízű. Ezzel az egyszerű eljárással bárki meggyőződhetik, hogy jó vagy rossz burgonyával van dolga és csak azt az egyet ajánljuk még figyelembevételre, hogy a még oly szépnek látszó burgonyát is meg kell vizsgálni.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ kolozsvármegyei szakosztályának intéző-bizottsága Kolozsvárt 1908. évi január hó 21-én (kedden) délután 4 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre az intéző-bizottság tagjait tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgysorozat:

- Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
- Miniszteri leiratok:
 - a) a takarmányhiány pótlása ügyében,
 - b) az Ausztriával kötött új állatforgalmi egyezmény kihirdetése tárgyában.
- Előterjesztések: A szakosztálynak 1908. évi működési tervezete tárgyában.
- A vármegye szőlőtermelő községekől érkezett szőlődugványok adományozása iránti kérések elintézése.
- Szucsák községnek községi nemes füztelep létesítése tárgyában tett beadványáról.
- *Kolozsmegye néhány községének legelőhiánya pótlásáról tartott albizottsági javaslatok tárgyában.
- Az október havában tartott bonchidai járási kiállításról beérkezett jelentés tárgyában.
- Esetleges indítványok.

Felhívás az E. G. E. tagjaihoz.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a kolozsvári és brassói cs. és kir. katonai élelmezési raktárakból összesen 718 q. korpát és 230 q. másodosztályu korpát kapott tagjai közt leendő kiosztás végett q-ként ab raktár 11 K. 70 fillér árban.

Felkérjük mindazon e. tag urakat, akik ezen mennyiségből legalább 10 q-át átvenni akarnak, mivel a rendelkezésünkre álló korpamennyiség nagyrészenek átvétele már a folyó hó folyamán eszközlendő, hogy az egylet titkári hivatalát 6 napon belül értesíteni sziveskedjenek.

Kolozsvár, 1908. január hó 16.

Az elnökség.

KORMÁNYINTÉZKEDESEK.

Az Országos Közlekedési Tanács gazdtagjai. Most alakította újra a kereskedelemügyi miniszter az 1907. évi XXXVI. t.-cz. értelmében az Országos Közlekedési Tanácsot. Tagjai a közlekedési tanács teljes ülésének többek között a Magyar Gazdaszövetség részéről Bernát István, az OMGE. részéről Rubinek Gyula, az Orsz. Erdészeti Egyesület részéről Bund Károly, az Orsz. M. Kertészeti Egyesület részéről Emich Gusztáv és végül a földmivvelésügyi m. kir. miniszter kijelölése alapján a gazdasági egyesületek sorából a következő kinevezett tagok: Bánffy Ernő báró,

* A 6-ik pontban jelzett albizottsági tárgyalás ugyanaznap d. u. 3 órakor kezdődik, ezen az intéző bizottság tagjai is megjelenhetnek.

az EGE. elnöke, Baranyay Géza, a Komáromvármegyei G. E. Szöv. központjának elnöke Beliczey Géza, a Békésvármegyei G. E. igazgató-elnöke, Bujanovics Gyula, a Mezőgazdasági Szesztermelők Orsz. Egyesületének választmányi tagja, Czeiner Nándor, a Beregvármegyei G. E. alelnöke, Desseffy Aurél gróf v. b. t. t., az OMGE. elnöke, Emödy József, a Nyitrávármegyei G. E. elnöke, Fernbach Károly Bács-Bodrog vármegye főispánja, Forster Elek haszonbérelő, a Tapolczavidéki Gazdakör elnöke, Horváth Jenő a Pozsonyvármegyei G. E. titkára, Jeszenszky Andor, a Tolnavármegyei G. E. elnöke, Jeszenszky Pál, az OMGE. ügyvitkára, Nemeskéri Kiss Pál, nyug. államtitkár, Lészay Ferencz, az Erdélyi G. E. alelnöke, Majláth József gróf főrendiházi tag, Meskó Pál a Magrar Gazdaszövetség titkára, Pallavicini Ede ögróf, az OMGE. alelnöke, Piller Kálmán, a Sárosvármegyei G. E. elnöke, Rainprecht Antal, a Veszprémvármegyei G. E. alelnöke és Vásárhelyi József, az Aradvármegyei G. E. elnöke.

Utazási kedvezmény visszavándorlók számára. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, a mely szerint a díjmentes utazási kedvezményben nem csupán azon visszavándorlók részesítendők. a kik valamely munkahelyre utaznak, hanem engedélyezte azt mindazon vagyontalanul visszatérő magyar honosok számára, a kik a határszéli állomásokról lakhelyükre utaznak, a mennyiben teljes vagyontalanságukat az illető határszéli rendőrkapitányság által részükre kiállítandó igazolvánnyal a vasuti állomás főnökének kimutatják,

A londoni magyar kiállítás. Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter a kincstár egyes természeti szépségeiben bővelkedő birtokairól fényképfelvételeket, festményeket rendelt meg a londoni magyar kiállítás számára. Az Earls Court kiállítási telepen január végén angol női kézimunka- és öltözet-kiállítás lesz az angol királyné védősége alatt. A kiállítás rendezését az angol arisztokrácia vezeti a melynek számos tagja helyet foglal a májusban megnyíló magyar kiállítás angolországi rendező bizottságában is.

Kender- és lentermelési szakintézet. A földmivvelésügyi miniszter már régebben elhatározta, hogy az évről-évre nagyobbodó kender- és len termelés ismereteinek elsajátítására alkalmas állami szakintézetet létesít. Legutóbb Szolnok város tanácsával tárgyal és valószínű is már, hogy az intézet Szolnokon létesül, a mely amugy is nagy kendertermelő gócpont.

Az új beruházás az államvasutaknál. A kereskedelemügyi miniszterium elkészült az államvasutak új beruházási tervezetével és Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter előterjesztette azt. A kereskedelemügyi miniszter gyengélkedő állapota dacára napokint több órát tölt a terjedelmes munkálat részleteinek áttanulmányozásával. A beruházási terv szerint — mint már jelentettük — több mint husz millió korona esik a budapesti pályaudvarokra, mintegy tizenegy millió korona Fiume teljesítési hépszerűségének fokozására, ezenkívül közel nyolcvan millió korona vágányok meghosszabbítására és állomások nagymérvű kibővítésére, ugyanennyi mozdonyokra, személyes teherkocsikra. A kereskedelemügyi miniszter a törvényjavaslatot legkésőbb február elején kívánja a képviselőház elé terjeszteni.

Csemetekertek és faiskolák fejlesztése. Az állami csemetekertek és faiskolák termelése évenként két-három millió darab nemes gyümölcsfa, ami azonban az évi keresletnek még mindig nem felel meg. Ez a körülmény leginkább bizonyítja, hogy a gyümölcsstermelés iránti kedv az egész országban fellendülben van. Darányi földmivvelésügyi miniszter a jövő évi költségvetésbe százezer koronát vett fel a csemetekertek és faiskolák szaporítására. Ily állami telepeket elsősorban oly vidékeken létesítenek, ahol a gyümölcsstermelés különösen jövedelmező mezőgazdasági águl ígérkezik.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Némely kolozsmegyei község legelőhiánya ügyében az E. G. E. kolozsmegyei gazdasági osztálya januárius hó 21-én d. u. 3 órakor egy albizottsági ülést tart gróf Bánffy Miklós szakosztályi elnök és Dózsa Endre alispán elnöke mellett. Mai cikkünkben foglalkoztunk ezen bizottsági tárgyalások anyagával, mely fontosságánál s több irányúságánál fogva arra indította a szakosztály elnökséget, hogy egy-egy pont ismertetésére külön szakértő előadókat kért fel. Hogy milyen fontos és életbevágó ezen bizottság javaslatai, elég reámutatnunk Válaszut községre, amely szorgalmával kosátfonó, fogyasztási és hitelszövetkezetével oly jól haladott, hogy ma ca. 3000 drb. számos állatjuk van. Ez a nagy állatvagyon azonban a pusztulásnak néz eléje, mert 130 hold községi legelőjük mellé 1848 óta a választói uradalomtól béreltek 300—400 k. hold legelőt, melynek bérébe az első 300 frttól mai napig már 2000 frtot fizettek! Mult évben azonban a cs. kir. katonai kincstár kibérelte az uradalmat, tehát legelő dolgában Válaszut kiscgazdái hoppon maradtak s mivel különben is kevés határuk szétparcellázódott, nem térhetnek át az istálló rendszerre s azon kívül mert a tagosításkor nem tartották be a hármasdülös osztály, vagy hogy azóta gazdát cseréltek a birtokosok: a nyomásos gazdálkodásra, a nyomásos legelőkihasználására sem térhetnek át: csak egy utjuk van, Bécsbe conponálják is már az instantiát: a rájkszkrix miniszter urhoz!

— Erdősítési jutalmak kiosztása. A földmivvelésügyi miniszter december hóban ítélte oda azokat az állami jutalmakat, melyeket a kopár, vizmosásos és futóhomok területeken az 1902. évben létesített, közgazdasági jelentőséggel bíró erdősítésekre, öt évvel ezelőtt kifizűzött. A kifizűzött hat nagy és tizenkét elismerő jutalomra (összesen 9000 korona értékben) eredetileg 26 birtokos pályázott, ezeken kívül 2 erdőbirtokos 1900. és illetőleg 1901. évi erdősítésének megvizsgálása is erre az évre halasztatott. A versenyzők közül azonban 2 birtokos visszalépett, mert a létesített erdősítések a feltételeknek nem feleltek meg. A pályázó többi 26 birtokosnak összesen 870.04 k. hold kiterjedésű erdősítése folyó év őszén felülvizsgáltván, a földmivvelésügyi miniszter a bíráló bizottság javaslata alapján a két 1000 koronás nagy jutalom közül az elsőt a brassóvármegyei Pürkerecz községnek 25.2 holdon, a másodikat Barczarozsnyó községnek 36 k. holdon teljesített erdősítésért ítélte oda. A két 800 koronás jutalom közül az elsőt a brassóvármegyei Hosszufalu község 69.27 k. holdon, a másodikat pedig a lipótvármegyei Rózsahegy nagyközség 50 k. holdon létesített erdősítésével nyerte el. A két 600 koronás nagy jutalom közül a miniszter az elsőt Nagy Dénes mezőhergenyei (M.-Tordam.) birtokosnak 30 kat. holdnyi, a másodikat pedig a Háromszék vármegyében Középpajtán az ottani ev. ref. egyház által létesített 27 k. holdnyi erdősítésért adta ki.

Az elismerő jutalmakért versenyző birtokosok közül 500—500 koronás jutalmat kaptak: a szebenvármegyei Gális község 18.8, a nyitrávármegyei Krajna község 35, és ifj. Pataky László deésfalvi (Kis-Küküllővármegye) birtokos 12 k. holdon létesített erdősítésért.

A 400 koronás elismerő jutalmakat Mátyás Sámuel buzásbesenyői (Kis-Küküllővármegye) birtokos, továbbá a pest-pilis-solt-kiskunvármegyei budaörsi volt urbéresek és a bunyadvármegyei Ósebeshely község nyerte el 15, 12.7, illetőleg 30 k. holdnyi erdősítéssel.

A 300 koronás elismerő jutalmak közül az elsőt a pest pilis solt-kiskunvármegyei isaszegi volt urbéres háromtagosok, a másodikat pedig a szebenvármegyei Nagytalmács község nyerte 32, illetőleg 10 k. hold erdősítésért.

— A gazdasági népies szabad tanítás januárius hó 12-én tetűzött Kolozsmegyében Darányi miniszter segélyével s az E. G. E.

kolozsmegyei osztálya rendezésében. Népies tanítást tartottak. Darócon és Bogártelkén Jászberényi András és Ódri Pál, Válaszúton és Bonchidán Cséser Lajos és Nagy János méhésztanár; Kolozson és Koloskarán Dr. Seyfried Károly akad. tanár és Tanka Sándor főállatorvos. Nagysármáson és Mezőörményesen Szász Ferencz urad. gazdatiszt és Juhos Lajos. Mindenütt 50—60 kisdzarda hallgatta a tanításokat s az előadás végén az E. G. E. gazdasági füzetét és az új gazdasági cseléd törvény népies magyarázatát osztották ki.

— A bajai új Duna-híd munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy a hidat az 1908. év tavasza folyamán forgalomba helyezik. A hidavatás, tekintettel annak nagy közgazdasági jelentőségére, szokatlanul fényes ünnepek keretében fog lefolyni.

Az új vasúti hid fontosságát a következő adatok világítják meg.

A bajai Duna-híd felépítése után közvetlen gyorsvonatok fognak közlekedni Nagyvárad és Fiume között és pedig Békéscsaba, tehát az aradi vonal, Szeged, azaz a temesvári vonal, Szabadka, azaz a zimonyi vonal, Baja, Báltaszék, Zágrábi állomások érintésével. E gyorsvonatok segítségével tehát még az erdélyrészi vármegyék lakói is egyetlen XVI. zónás jeggyel, azaz mindössze husz koronáért juthatnak Fiuméba, holott ma ezért az utért negyven koronát kell fizetniök, mert kizárólag Budapesten át utazhattak.

A teheráru szállításra még előnyösebb ez az új vasúti reláció. Egyes viszonylatokban 250—520 kilométerrel rövideb utat futnak majd be a kivitelre kerülő teheráruk, mint eddig. E mellett az Adria-kötelékben olyan közvetlen díjtételek alkothatók, melyek az erdélyi megyék gabonájának export-paritását lehetővé teszik.

— Lovak beszerzése a hadsereg számára. A hadsereg főszükségletének beszerzése tárgyában a közös hadügyminiszterium nagyfontosságú rendeletet adott ki. E szerint a pótlóavatató bizottságokat felhatalmazták, hogy ezentul ne csak az eddigi két vásárlási időszakban t. i. tavasszal és ősszel, hanem egész éven át vásárolhassanak lovassági pótlólovakat és csikókat ama határozott kikötés mellett, hogy a csikók csak a legeltetési időszakban adhatók át a csikótelepeknek, valamint hogy a bevásárlás kizárólag tenyésztők-nél eszközöltessék. Ez az intézkedés egyrészt a tenyésztő közönség és a lovatató bizottságok közötti gyakoribb érintkezés létesítése folytán a közvetlen bevásárlást van hivatva előmozdítani, másrészt alkalmat nyújt a gaz-

daközönségnek arra, hogy katonai használatra alkalmas lovait a lovatató bizottságoknak bármikor is megvételre ajánlhassa.

— A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése. A kereskedelmi miniszter az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. törvénycikk 3. szakaszában foglalt fölhatalmazás alapján megengedte, hogy Déva, Szászváros, Alvinc, Gyulafehérvár, Zalatna, Vajdahunyad, Váralja Hátszeg, Petroszény, Szászsebes, Nagyszében, Bánffy-Hunyad, Kolozsvár, Maroslúdas, Marosvásárhely, Szászrégen, Déda, Marosujvár, Nagyenyed, Balázsfalva, Nedgyes, Erzsébetváros, Segesvár, Székelykeresztúr, Székelyudvarhely, Brassó Sepsiszentgyörgy, Csikszereda, Kezdivásárhely, állomásokon, a kirakott áruknak a pályaudvarokról való elfuvarozása, illetve az eltuvarozással járó munkálatok, további intézkedésig vasárnapokon is az egész napon át minden korlátozás nélkül végezhető legyenek.

— A magyar-osztrák kölcsönös állatforgalom. Az Ausztriával való gazdasági viszonyok új rendezésével kapcsolatban tudvalevőleg a Magyarország és Ausztria közötti kölcsönös állatforgalomra vonatkozólag is egészen új szabályok léptek a jelen év első napján életbe. Ebben a tárgyban a földmivelésügyi miniszter közvetlenül új év előtt rendeletet bocsátott ki, mely részletesen megjelöli az Ausztriába irányított állatszallítmányok egészségügyi ellenőrzésének a monarchia másik államába való bocsátásának feltételeit. Az új rendelkezések nehéz feladatot róttak a vasúti állatrakodó állomásokra kirendelt állatorvosi szakértőkre, a kik ennek a feladatnak már az első átmeneti időben teljes szababossággal feleltek meg.

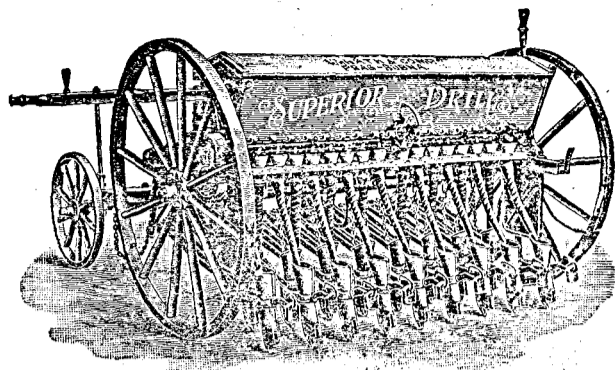
— Szesztermelés és forgalom. A magyar korona országainak területén 1907. decembereben volt szesztermelésről és szeszforgalomról szóló ideiglenes kimutatás a következő adatokat tünteti fel: A hivatalos megállapítások szerint termeltek 134.198 hl. alkoholt, az előző év ugyane havának eredményével szemben 7246 hl.-rel többet. Szeszfőzőkből, szabadraktárakká nyilvánított szeszfinomítókból és szeszszabadraktárakból elszállítottak: I. a fogyasztási adó lefizetése mellett 76.400 (—4564) hl.-t a kisebb, 5327 (—5257) hl.-t. összesen 81.727 (—693) hl., t: 2. a fogyasztási adóval terheltén a) a vám vonalon át való kivitelre a nagyobb adótétel mellett 1140 (—131) hl.-t; b) másnemű adómentes felhasználásra 3453 (—523) hl.-t a kisebb, 9543 (—2547) hl.-t a nagyobb adótétel mellett, összesen 121996 (—3070) hektolitert.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Superior Sorvetőgépek

— III! Legjobb tolókerékrendszer III! —
 III! Tessék közelebbi leírást kéri III!
 Finom-, szántás-, csukló- és rétboronák.
 Egy- és többvasu ekék.
 Háromtagu és egytagu hengerek.
 Triőrök. Mütrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzeséplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-báz I. e.)
 Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevélkölcsönöket
 nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férftal adnak véleményyt. 1001

Manhold Kálmán

KULÁN, Bácsmegyének a Telecska magaslatán fekvő Rácz Jolánföldi szőlőültvény és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható.

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldültvény.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, a melyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket küldök.
3. Alma, körte, barack és kajszinfák 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb fajokban
4. Gleditsia élősvény, valamint az élősvények királya

Maclura Aurentiaca

élősvény, a melynek gyökerei nem sarjadznak, tövisei igen sűrűk, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll. — Ugyanitt kapható saját termésű, telecskai dombokon termelt 1907. évi termésű 200 hl. fehér, 100 hl. siller fajborok napi áron. 2065

Szíves megke-**Manhold Kálmán** nagy bérlo.
 reséseket kér.

Szőlőültvények: hiányok pótlására 2 éves dus gyökérrel, zöldültással készitve ezre 100 ft. Telepítésre gyökeres zöldültvány ezre 80 ft. Telepítésre sima zöldültvány ezre 40 ft.

Fásültvények: Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 ft. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 ft. Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárféher, Mézesféher, Ezerjő, Erdei, Bakator. Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok. Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Ghasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 ft, sima Rip. Port. II. oszt. 5 ft, gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 ft, gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 ft, gyökeres 2 éves gyökerű 18 ft. Hazai nemes vesszők sima 5 ft, a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár ¼, részét kérem beküldeni.

Székely I. József, Gyöngyös, 2067
 Szent-Urban-Templom.

Egy, a Kolozsmonostori gazd. tanintézetet jeles sikerrel végzett 19 évi gyakorlattal bíró nős, 4 gyermekes tisztartó, ki jelenben is egy 2400 holdas birtokban, mint főtiszt működik, március

— elsejére megfelelő

tisztartói állást keres

Czim a kiadóban.

OLBRICH L. BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

□ □ ALAPITVA 1875. □ □

Szjgyártó, nyerges, bőröndös és sportcikkek készítője.

◇ TELEFON SZÁM 80-44. ◇ 1914

A nagyenyedi vincellér-képezdét és a budafoki pincemesteri tanfolyamot jó sikerrel végzett,

mőtlen pincemester 2058

állást keres

akár azonnali belépésre.

Cim és referenciák: **L. R.** alatt a kiadóhivatalban.

Veszek

korlátlan mennyiségű sima

Rupestris Monticó'a

és hazai

gyökere; vesszőt.

Gróf Gyula **Tapolca,**

2062

(Zala m.)

Felső-Zsuk határán

eladó

tölgyfa-erdőnek fája.

Az erdőt az apahidai vasuti állomásal 7 km.-nyi kavicsolt út köti össze. Var benne vastagsági osztály: I. = 14, II. = 208, III. = 3044. IV. = 775, V. 1100; főösszeg: 5141 szál eladó fa. Ezekben mű és haszonfa 2638 m.³, tűzifa 1542 m.³, összesen 4180 m.³.

Értekezhetni tulajdonos:

bárá Petrichevich-Horváth Kálmánnal,
Felső-Zsukon, u. p. Alsó-Zsuk.

2060

Már 25 éve küldöm szét

az 1900. évi

párisi világkiállításon

Grand Prix-vel

— kitüntetett —

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Cimem:

Vodicka F.

földbirtokos.

Smrztitz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

2059

Szenzációs szőlőujdonság!

„Szent-István király“

és

„Erzsébet királyné“

Ugy ezek, valamint az összes legjobban bevált régi és új fajok gyökere fásoltványai tiszta **Portalis** (Gloire Montpellier) alanyon első minőségben kaphatók. **Fajtisztaságért kezeskedünk!** Oltványainkat csak is a saját telepünkön termelt Portalis alanyon készítjük és ehhez csak is a saját oltógalyainkat használjuk.

Előjegyzéseket ez év őszi és jövő év tavaszi szállításra már most elfogadunk bármely fajra nézve, mert telepünkön az összes szőlőfajok megvannak. 2061

Hazai sima vesszőket is minden fajban igen jutányos árban árulunk.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

LENGYEL TELEP, Szolnok
csemege-szőlő és méztermelés, szőlőoltvány és vesszőtenyésztési telep.

Hirdetmény!

Alólírott szövetkezet telepén még a készlet tart mintegy 1 1/2 millió 150 különféle faj legnemesebb **Bor és Csemege-szőlő** fajokból őszi szedésű, gondosan elvermelt, minden **szőlőbetegségtől mentes** a faj azonoságáért teljes szavatosság mellett ajánlja **sima szőlő vessző készletét.** Továbbá igen szép 2-3 éves dugyökérzetű gyümölcsfa ojtványait, u. m.: Alma, Körte, Kajszin, Őszi-barack, Cseresznye, Megy, Szilva, Riglót, Birs ojtót Eper. — Eper, Ákác és Gledítia magoncokat. Különféle diszfákat mintegy 3000 drb. igen erős szépnövésű 3-4 méter magas Bignoniákat igen jutányos árért, virágzó cserjéket és virágzó felfutókat. Diót, remek szép növésű, homok talajon nevelt különféle fajú fenyőket a legjutányosabb árakért pontos kiszolgálás mellett ajánl a tavaszi idényre.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Megrendelések az **Első Kecskeméti Szőlő és Gyümölcs-termelő Szövetkezet** címére intézendők **Kecskemétre.**

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,970.340.— K.

Tartalékok 764.760.16 „

Összesen: 2,735.104.16 „

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „ „	59.782.26 „
1903. „ „	109.331.73 „
1904. „ „	72.438.23 „
1905. „ „	61.730.60 „
1906. „ „	39,243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerínt.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tártá. lékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok henyjuthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Répa- mag

óvári, oberndorfi,
Abundans zab
Duppauzi zab
Dollár zab
Székely tengeri
Putyi, Prairie királyné „
Karós és törpe
babok

Gyorsfejlődésű

Magyar bikák

Poland-china kan
malaczkok

Pekingi gácsérok
Olaszemdeni gunarak
Bronz pulykakakások

lámpanélt üli
költőgépek
Pekingi kacsá-, em-
deni lud-, fehér és
fekete Orpington-
tojásokra

amerikai köris, dió
és szil-sorfákra
előjegyzést elfogad

Teleki Árvéd

gróf
drassói urad. intézősége,
u. p. 2053

Konczá.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

M. kir. szabadalm. osztálysor-jegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol

Előleget ad értékpapírokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre

Dijmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hiteleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes pánccszekrényeket. (Safe Deposits.)

2055

Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,

Felsősetátér. Főtér 9.

1729 Sárospatak,

Kossuth Lajos-u. 70.

Botos ispánt, vagy bírót

keresek folyó év április 1-ére egy 3000 holdas birtokra: erős, erélyes egyént, ki a gazdaságban némiképpen jártas. Folyamodványait bizonyítványokkal ellátva és fizetési feltételeit jelezve czimemre küldjék.

Kolozsvári Sándor,

uradalmi intéző.

Szentmihálytelke. u. p. Magyaróvás.

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-u. 23. sz.

Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelepek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

1971

Ur1 Rezső

sertésbizományos

Budapest, VIII.,

Bévkocsis-

utca 12.

Telefon: 97-05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít

1970

1392/907. szám.

Hirdetmény

szakiskolai felvételre.

A gödöllői baromfityenyésztő munkásnőket képző m. kir. iskolán 1908. évi február hó 1-én kezdődő egy éves tanfolyamra ezennel pályázat hirdettetik.

A tanfolyam czélja kizárólag női növendékeket a baromfityenyésztés minden ágában általában, de különösen nagyobb baromfityenyésztési telepek körül előforduló mindenféle munka ellátására gyakorlatilag kiképezni.

Az iskola a m. kir. földmívelésügyi miniszter felügyelete alatt áll.

Az oktatás főleg gyakorlati; a növendékek az iskola telepén előforduló és a baromfityenyésztéssel kapcsolatos mindenféle, valamint kerti munkát végezni kötelesek.

Felvétel iránti bélyeges kérvények a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez czimezve az iskola vezetésénél Gödöllőn legkésőbb 1908. évi január hó 20-áig okvetlenül benyújtandók.

Hiányosan felszerelt, vagy elkészve benyújtott kérvények csupán méltánylást érdemlő esetekben lesznek figyelembe vehetők.

Felvételi kellékek:

- 16 évet betöltött és 30 évet meg nem haladt életkornak születési bizonyítvánnyal való igazolása;
- erős, egészséges testalkat orvosi bizonyítvánnyal igazolandó;
- a magyar nyelv tudása;
- annak az igazolása, hogy a belépni óhajtó irni és olvasni tud (elemiiskolai bizonyítvány);
- kiskorukak igazolják szüleik, illetve gyámjaik beleegyezését azon kijelentéssel, hogy a szervezeti szabályzatban foglaltakat magukra nézve kötelezőnek elismerik;
- védhímlőoltási bizonyítvány;
- minden növendék köteles rendes ruházatán kívül egy párnát és 2 párnahuzatot magával hozni

Az iskola telepén lévő külső munkára való tekintettel a növendékek jó meleg téli ruhákkal is el legyenek látva. Megjegyeztetik végül, hogy az iskolánál ez idő szerint 12 hely van rendszeresítve egyenkint 480 kor. ösztöndíj élvezetével egybekötve.

Részletes felvilágosítás Gödöllőn, az iskola vezetésénél nyerhető.

Gödöllő, 1907. december hó 25-én.

2056

Az iskola vezetősége.

Hirdetéseket bármikor felvesz e lap kiadóhivatala. Attila-utca 8-10 sz.

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Haas-palota)
(Azelőtt: Ferenoz József-tér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb árban ablakokhoz és melegágyakhoz való

üvegtáblák-at

eredeti gyári ládákban. Üvegvágó gyémántok legolcsóbban kaphatók. Mézes-üvegek különféle kivitelben, fémzárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

o o Árjegyzék ingyen és bérmentve. o o

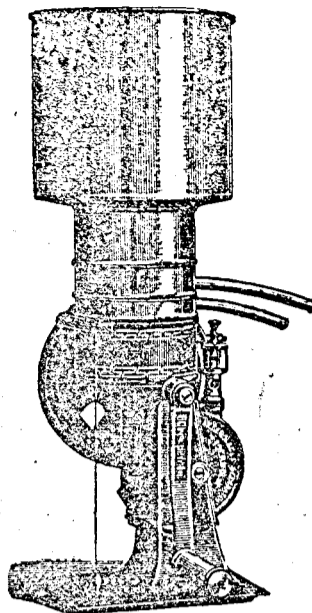
2047

Alfa Separator r. t., tejgazdasági gépgyár

Budapest, VI. Lomb-u. 11.

1907. évi mintájú

Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölözőgép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garniturájával tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

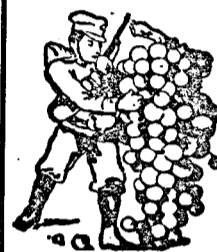
Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,

Budapest, Országház.

1934

Szőlő-oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusab választékban a már évek óta

1906 II elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: Caspari Frigyes.

Medgyes 130. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti

BÄCHER-féle acél-ekéket és tégely-acél eketesteket

vásárolja — A BÄCHER-féle ekék s eketestek kigazdák számára is készülnek és könnyű suly, biztosjárás tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölmulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

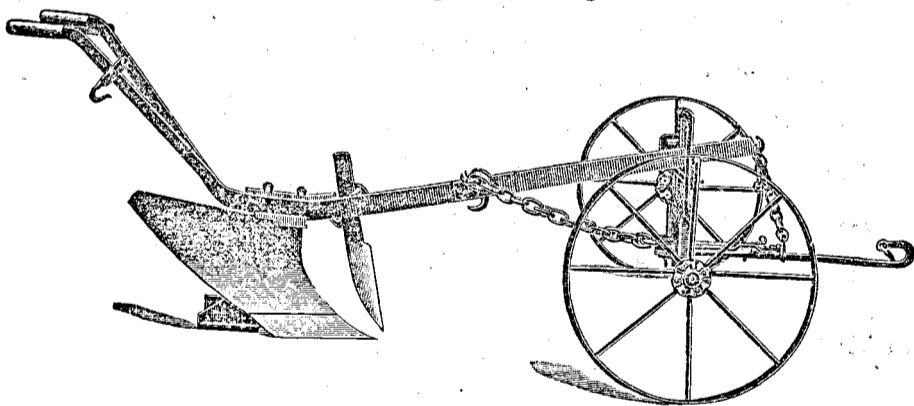
Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND

A MELICHAR-féle császári és királyi szabadalmazott

„UNIKUM DRILL“ sorvetőgép

nyí gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30,000-nél több ilyen gép adatott el.

MELICHAR FERENCZ

csász. és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68-ik szám. 1910

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

